

Åshammar 2024 07 03

Remissyttrande över Betänkande av Utredningen om ändamålsenliga undantag från strandskyddet för de areella näringarna – SOU 2023:103

Förbundet Sveriges Småbrukare har beretts möjlighet att lämna remissvar till rubricerade betänkande. Vi företräder det traditionella, småskaliga jord- och skogsbruket över hela Sverige. Ett naturbruk som starkt bidrar till övergripande mål som till exempel biologisk mångfald, hållbar tillväxt i hela landet, minskad sårbarhet i livsmedelskedjan, ökad produktion i enlighet med det konsumenter efterfrågar samt miljömålet "Ett rikt odlingslandskap".

Utifrån detta lämnar Förbundet Sveriges Småbrukare följande synpunkter angående betänkandet.

"Riksdagspartierna Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna och Sverigedemokraterna har i december 2023 enats om att dels bereda förslagen i betänkandet SOU 2020:78 om att strandskyddet ska tas bort vid sjöar som är mindre än en hektar, vattendrag som är smalare än två meter och runt anlagda vatten som skapats efter 1975, dels tillsätta en utredning för att ytterligare reformera strandskyddet med inriktningen att öka möjligheterna för bebyggelse nära vatten."

Detta är något som Småbrukarna ställer sig bakom.

Vi kan i betänkandet också läsa att avsikten med strandskyddsregleringen är att bevara kvarvarande strandområden av betydelse för allemansrätten samt djur- och växtlivet, men inte att inkräkta på pågående markanvändning. Här vill vi belysa hur detta fungerar i praktiken för det småskaliga jordbruk som bedrivs i strandnära områden. Strandbete och bete i anslutning till vattendrag och på myr/våtmarker är något som har funnits i vårt land i flera tusen år. Detta är en del av traditionell kunskap och sedvanebruk i enlighet med konventionen om biologisk mångfald (CBD) artiklarna 8j och 10c.

Strandbete är en hävd och behövs för att skapa biotoper/levnadsmiljöer för en mångfald av arter med olika behov. Strandbete behövs även i ett igenväxande kulturlandskap. Om betet bedrivs med olika djurslag, som nöt, gris och får, så uppnås olika nyttor för det strandnära livet. Betet missgynnar invasiva arter och gynnar det vi vill ha. Med betesrotation samt med rätt användning och skötsel av betesmarkerna överväger de positiva biologiska effekterna långt mer än den naturliga störning som uppkommer och som dessutom läks av naturen.

När det gäller naturliga verksamheter i mindre skala vid eller i nära anslutning till vattendrag eller våtmarker, som utförs i samklang med naturen så tycker vi att det inte finns behov av undantag, dispensar, tillstånd eller andra speciella ansökningar. Det leder i aktuella fall endast till slöseri med offentliga medel och kostsam tid för jordbrukaren. Istället bör man fokusera på de verksamheter som verkligen har en avgörande negativ påverkan på den vattennära miljön. Ett exempel här är problematiken kring regelverk för enskilda avlopp på landsbygden ställt i relation till de kommunala reningsverkens restutsläpp och bräddning.

Sveriges natur behöver fler strandbeten och fler småskaliga djuruppfödare som ges ekonomisk möjlighet att sköta betesdjur och beten på ett naturligt sätt, utan krånglig byråkrati. Ökad byråkrati och begränsning av bete och naturlig djurhållning resulterar i slutändan i negativ miljöutveckling och minskad självförsörjning.

För Förbundet Sveriges Småbrukare

Jonas Wangsten
Ordförande